

Skogsvårdslagen och miljöbalken

Skogsvårdslagen uttrycker vilka krav samhället har på dig som skogsägare.

I lagen anges att skogen är en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning.

Samtidigt ska du ta hänsyn till naturen, kulturmiljön, rennäringen och andra intressen. Vid sidan av skogsvårdslagen är Skogsstyrelsen också tillsynsmyndighet för delar av miljöbalken.

Fornlämningar är skyddade genom kulturmiljölagen medan andra kulturmiljölämningar är s.k. allmänt intresse, som ska visas hänsyn enligt skogsvårdslagen § 30.

[Läs hela skogsvårdslagen på Riksdagens webbplats >](#)

VISSTE DU ATT: Flottning i Sverige upphörde först 1991. De äldsta kända flottlederna är från 15-1600-talet, men flottning har säkert förekommit sedan förhistorisk tid. Bilden visar lämningar efter en flottningsränna från 1900-talets början.

Skogsvårdslagens hänsynsparagraf §30

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den hänsyn som ska tas till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen vid skötseln av skog, såsom i fråga om hyggens storlek och utläggning, beståndsanläggning, kvarlämnande av träd och trädsamlingar, gödsling, dikning och skogsbilvägars sträckning.

Påföljd kan dock endast utkrävas om skogsstyrelsen utfärdat föreskrifter, det vill säga skrivit beslut om hänsyn enligt §30.

Läs mer: [Skogsstyrelsen - Skogsvårdslagen](#)

VISSTE DU ATT: Skogscertifiering är ett frivilligt åtagande för att nå ett miljöanpassat och hållbart skogsbruk, där även kulturmiljö och sociala värden värnas. Läs mer: [Skogsstyrelsen - Certifiering](#)

Skogsvårdslagen och miljöbalken (sida 4/11)

Målbilder för god miljöhänsyn

För att underlätta en god miljöhänsyn i skogsbruket har Skogsstyrelsen i samverkan med skogssektorn, tagit fram målbilder.

Dessa gäller framför allt olika typer av kulturlämningar som omfattas av skogsvårdslagens hänsynsparagraf §30.

[Läs mer om målbilderna på Skogsstyrelsens webbplats >](#)

[Faktablad om målbilder för kulturmiljö >](#)

The screenshot shows a webpage from Skogsstyrelsen. The URL is https://www.skogsstyrelsen.se/mer-om-skog/malbilder-for-god-miljohansyn/. The page features a header with navigation links for 'KONTAKT', 'LYSSNA', and 'MINA SIDOR', along with search and menu icons. The main content area includes a breadcrumb trail: 'Skogsstyrelsen > Mer om skog > Målbilder för god miljöhänsyn'. A large image shows a tree trunk with a blue and white striped tape tied around it. Below the image is the title 'Målbilder för god miljöhänsyn' and a short introductory text. To the right, there is a 'Rapporter' section listing several reports related to environmental considerations in forestry. At the bottom right, there is a 'Välkommen till filmskogen!' section with a red film camera icon.

Skogsvårdslagens föreskrift §21 handlar om hänsyn genom skyddszoner

Lag, förordning och föreskrift är olika typer av regler som ska följas. Myndigheter meddelar föreskrifter när det krävs vissa speciella regler för ett visst område.

§21. Utformning av skyddszoner med hänsyn till kulturmiljöer och kulturlämningar bör ske utifrån t.ex. kultur- och upplevelsevärdet. Detta kan till exempel ske genom att körning, markberedning och plantering undviks.

VISSTE DU ATT: En skyddszon är ett område som lämnas till skydd för intilliggande värden. Det kan exempelvis gälla våtmarker eller höga natur- eller kulturvärden.

Bilden visar en milsten intill den gamla landsvägen som ska hållas fri från växtlighet.

Skogsvårdslagens föreskrift §34 handlar om återställande efter skada

§34 Återställande efter skada. Om föreskrifterna inte har följts och detta medför skada ska följande åtgärder vidtas:

- Kulturmiljöer och kulturlämningar som omfattas av skogsvårdslagen ska om möjligt återställas om körskador och spår efter markberedning uppstått.
- Kulturmiljöer och kulturlämningar ska rensas från täckande röjnings-, hyggesrensning- och avverkningsrester, så att lämningarna är väl synliga vid kommande åtgärder.

VISSTE DU ATT: Skyddszoner runt kulturlämningar kan innebära att till exempel markberedning eller plantering inte får utföras i dessa. På bilden syns gravrösen som lämnats fria från vegetation och har en skyddszon.

Miljöbalken

Miljöbalken (MB) utvecklades som en följd av 1970-80 talens miljöengagemang och kom i slutet av 1990-talet att erhålla flera olika instrument för att hantera miljöproblem ur ett mer komplext perspektiv.

Miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.

Balken ska tillämpas så att bland annat värdefulla kulturmiljöer skyddas och vårdas.

MILJÖBALKEN

1 § Miljöbalken skall tillämpas så att:

1. människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan.
2. värdefulla natur- och **kulturmiljöer** skyddas och vårdas.
3. den biologiska mångfalden bevaras.
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, **kulturell** och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och
5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Miljöbalkens kunskapskrav

Miljöbalken har ett vitt miljöbegrepp och när det i balken talas om "miljön" så innefattar det även kulturmiljön.

I miljöbalkens §2 anges att:

"Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet."

[Läs mer på Skogsstyrelsens hemsida om miljöbalken i skogen >](#)

[Läs mer på Boverkets webbplats om kulturvärden i miljöbalken >](#)

Vad betyder allt detta för
MIG när jag planerar en
skogsbruksåtgärd...?

Det är smartast att samråda
om jag är osäker.

Sammanfattning

- Övriga kulturhistoriska lämningar hanteras av Skogsstyrelsens hänsynsparagraf §30.
- Tillhörande föreskrifter §21 och §34 hanterar skyddszoner och återställande efter skador.
- Miljöbalkens kunskapskrav innebär att när man ska vidta en åtgärd i all fysisk miljö behöver man ha den kompetens som krävs för att kunna skydda båda människors hälsa och miljön mot skada.

Detta ställer stora krav på utövare och andra inblandade att ha rätt kompetens

Tänk på att Fornlämningar är skyddade i kulturmiljölagen (1988:950). Planerar du en åtgärd i skogen som kan påverka en fornlämning är du skyldig att söka tillstånd hos Länsstyrelsen.

VISSTE DU ATT: Många lämningstyper kan vara både fornlämning och övrig kulturhistorisk lämning, dvs vara antingen äldre eller yngre än 1850. Kontakta Länsstyrelsen eller Skogsstyrelsen om du är osäker. Bilden visar en jordkällare som bevarats i skogsmark.

Studera mera och läs vidare

Här listas länkar till mer information och vidare läsning inom området:

- [Skogsstyrelsens information om forn- och kulturlämningar](#)
- [Boverkets film om Inventering av kulturhistoriska värden \(youtube\)](#)
- [Kulturmiljölagen](#)
- [Skogsvårdslagen](#)
- [Miljöbalken](#)
- [Fornsök](#)
- [Branschgemensamma riktlinjer](#)

När du klickar på länkarna öppnas de i ny flik i din webbläsare.

Kontakt

Har du frågor eller funderingar kring innehållet?
Hör av dig via e-post till: halland@lansstyrelsen.se

